Dosarul nr. 2p/s-43/2025
PIGD 2-25039223-15-2p/s-25032025-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

15 mai 2025 or. Cantemir

Judecătoria Cahul (*sediul Cantemir)*
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Mihail Osadcii,
Grefier Ion Drangoi,

cu participarea: petiționarei Gajiu Elena, reprezentantei acesteia, avocatului Sava Dumitrița, împuternicită prin Mandat Seria MA nr. 2338055 din 14 aprilie 2025 și reprezentantului persoanei interesate ATAS Sud, STAS Cantemir, Tabureanu Tamara, în bază de Procură nr. 362 din 14 mai 2025,

examinând în ședință secretă, în procedură specială, cererea depusă de Gajiu Elena, persoană interesată ATAS Sud, STAS Cantemir, cu privire instituirea măsurii de ocrotire judiciară - curatela,

c o n s t a t ă :

Argumentele petiționarei în cerere.

La 25 martie 2025, petiționara Gajiu Elena a depus cerere privind instituirea măsurii de ocrotire sub formă de tutelă pe un termen de 10 ani, din cauza deficienței mentale asupra fiicei Gajiu Evghenia, născută la *****, încadrată în grad sever de dizabilitate.

În motivarea cererii, petiționarei Gajiu Elena a invocat că, la *****, s-a născut fiica Gajiu Evghenia, care mai apoi pe parcursul anilor, la vârsta de 5 ani a suportat o traumă cranio-cerebrală cu pierderea cunoștinței, de aceia încă de mică se vedea că nu se dezvoltă normal şi are deficienţe mentale, iar când a ajuns la o vârstă când se putea de apreciat capacităţile sale mentale s-a observat că are tulburări psihice.

Mai menționează petiționara, că pe parcursul anilor totdeauna a avut grijă de ea, deoarece nu putea singură să îndeplinească anumite obligațiuni pe care le au copiii, iar acum Gajiu Evghenia este majoră, trăiesc împreună şi are grijă de ea, ca avere fiica mea nu are nimic.

În baza datelor Consiliul Naţional pentru Determinarea Dezabilității şi Capacității de Muncă, Gajiu Evghenia a fost încadrat în gradul sever de dezabilitate sever şi îi este recomandată îngrijire permanentă.

Conform datelor medicale a IMSP CS, Gajiu Evghenia se află la evidenţa medicului psihiatru Nistor Valeriu şi CNAS a eliberat legitimație de dezabilitate.

Menționează, că Gajiu Evghenia nu a fost căsătorită, iar soţul petiționarei, Gajiu Vasilii este decedat și nu mai are alţi membri de familie, care sunt majori, care locuiesc împreună cu ea, în casa situată în satul *****, raionul Cantemir ce-i aparţine cu drept de proprietate.

La 18 martie 2025, petiționara a primit Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 202535A0275 prin care s-a stabilit că fiica Gajiu Evghenia suferă de maladie psihică cronică: ”F 02.8G40 Demenţă în epilepsie”, că necesită supraveghere şi îngrijire permanentă, nu poate participa la şedinţele de judecată și pe termen lung pronosticul în vederea ameliorării semnificative sau însănătoșirii este mai mult ca rezervat,,.

Mai susține, că în ultimul timp tot mai des trebuie să hotărască unele chestiuni ce se referă la fiica Gajiu Evghenia, însă i se cere să prezinte vre-o hotărâre prin care să se confirme faptul că el este limitat în drepturi din cauza bolii mentale şi petiționara este curatorul sau tutorele ei de aceia a fost nevoită să înainteze prezenta cerere.

Argumentele participanților la proces.

Avocata Sava Dumitrița, numită de către Oficiul Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, pentru acordarea asistenței juridice și reprezentarea intereselor petiționarei Gajiu Elena în ședința de judecată a pledat pentru admiterea integrală a cererii, comunicând că, instituirea măsurii de ocrotire judiciară - tutelă, în privința lui Gajiu Evghenia este necesară deoarece aceasta nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința, nu poate primi indemnizațiile cuvenite și alte plăți predestinate acesteia, de asemenea explică, că din cauza gradului dezabilitate Gajiu Evghenia este în imposibilitate de a perfecta o procură, de a primi și gestiona mijloacele financiare personal.

În acest context consideră necesară instituirea măsurii de ocrotire judiciară - tutelă, în privința lui Gajiu Evghenia și a numi în calitate de tutore mama acesteia, Gajiu Elena.

Reprezentantului persoanei interesate ATAS Sud, STAS Cantemir, Tabureanu Tamara în ședința de judecată la fel a pledat pentru admiterea integrală a cererii înaintate.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind părțile în cadrul ședinței de judecată, examinînd materialele cauzei, apreciind probatoriul administrat în conformitate cu art. 130 Cod de procedură civilă și raportînd per ansamblu cele constatate la prevederile legale ce guvernează spața, instanța consider necesar de a o admite din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 239 și 240 alin.(1) Cod de procedură *civilă hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.*

La deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Conform art. 302 alin.(1) Cod de procedură *civilă În procedura privind măsurile de ocrotire se examinează cauzele: a) de instituire, reînnoire sau revocare a unei măsuri de ocrotire judiciare (ocrotire provizorie, tutelă sau curatelă).*

Articolul 308^7 Cod de procedură civilă, stabilește că, *În cadrul examinării cauzei în fond, instanţa de judecată audiază petiţionarul, persoana fizică, cu excepţia cazului cînd s-a pronunţat încheierea de a nu audia persoana, conform art. 308^1, precum şi ceilalţi participanţi. Cauza se examinează în şedinţă secretă, cu excepţia cazului cînd la ea pot asista alte persoane enumerate la art. 48^{30} alin. (1) din Codul civil.*

Potrivit art. 65 alin.(1) Cod civil *Persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobîndit capacitate deplină de exerciţiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa.*

Iar potrivit art. 92 Cod civil, *Măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită de către instanța de judecată doar în cazul în care aceasta este necesară și dacă persoana nu este ocrotită suficient prin aplicarea dispoziţiilor legale privind obligaţia de întreţinere a soţului şi a rudelor, privind regimul bunurilor comune ale soţilor, privind asistenţa la luarea deciziei sau prin mandatul de ocrotire în viitor a persoanei respective. Măsura de ocrotire judiciară trebuie să fie individualizată şi proporţională gradului în care, în urma unei boli mintale sau deficienţe fizice, mintale sau psihologice, persoana nu își poate conştientiza acţiunile ori exprima voinţa.*

În ședința de judecată, s-a constatat cu certitudine că Gajiu Evghenia, născut la *****, este fiica Elenei Gajiu, născută la *****, domiciliată în raionul Cantemir, satul *****.

Potrivit concluziei Raportului de Expertiză Extrajudiciare nr. 202535A0275 din 18 martie 2025, se confirmă faptul că *Gajiu Evghenia ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conştientiza acţiunile sale, nu este aptă de a exprima deliberat voinţa sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere şi îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale cât şi cu caracter personal, ea având discernământul psihic abolit în totalitate. Reieşind din starea psihică Gajiu Evghenia nu poate participa în şedinţa judecată la momentul actual. Având în vedere stadiul dezvoltării ştiinţei, este puţin probabil că starea cet. Gajiu Evghenia se va îmbunătăţi, maladie psihică cronică de care suferă sus-num este o boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoşiri este mai mult ca rezervat*.

Instanța de judecată reține că, la 13 aprilie 2017, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 66 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, iar potrivit art. XVII al acestei Legi, la expirarea termenului de un an din data intrării în vigoare a prezentei legi, persoanele fizice care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, sunt limitate în capacitate de exerciţiu se consideră persoane fizice cu capacitate deplină de exerciţiu, iar curatela asupra lor încetează de plin drept. Pricinile civile de limitare a persoanei fizice în capacitate de exerciţiu în privinţa cărora nu s-au pronunţat hotărîri definitive vor fi scoase de pe rol de instanțele de judecată din oficiu. Persoanele fizice majore care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, sînt lipsite de capacitate de exerciţiu se consideră persoane fizice în privința cărora este instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei, care va fi guvernată de dispoziţiile prezentei legi. Măsurile de ocrotire judiciare sub forma tutelei, prevăzute la alin. (3), vor înceta de plin drept la expirarea termenului de un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepţia cazului cînd acestea sînt revocate de către instanţa de judecată înaintea expirării termenului respectiv, cu sau fără instituirea unei noi măsuri de ocrotire judiciare conform alin. (5). De la data intrării în vigoare a prezentei legi, orice persoană îndreptăţită conform art. 4830 din Codul civil poate depune cerere de instituire a măsurii de ocrotire judiciare în condiţiile legislaţiei în vigoare.

Se atestă că, după intrarea în vigoare a prezentei legi, Gajiu Elena a inițiat în instanță o procedură cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară tutela în privința fiicei Gajiu Evghenia, și numirea în calitate de tutore.

Potrivit art. 65 alin. (1)-(4) Cod civil, *Persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobîndit capacitate deplină de exerciţiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori*

a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa. Dacă nu s-a dispus altfel, măsura de ocrotire are ca scop ocrotirea atît a persoanei, cît şi a intereselor patrimoniale ale acesteia. Măsura de ocrotire poate fi limitată la unul din aceste două domenii. Măsurile de ocrotire pot fi contractuale (contractul de asistenţă, mandatul de ocrotire în viitor) şi judiciare (ocrotirea provizorie, curatela, tutela). Toate măsurile de ocrotire se instituie şi se exercită în condiţiile respectării drepturilor şi libertăţilor fundamentale şi a demnităţii persoanei. Măsurile de ocrotire urmăresc interesul şi bunăstarea persoanei în privinţa căreia se instituie şi favorizează, pe cît este posibil, autonomia acesteia.

Potrivit art. 93 Cod civil, *Măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită în privinţa unei persoane cu capacitate deplină de exerciţiu. Cererea privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare poate fi depusă şi în privinţa unui minor care nu are capacitate deplină de exerciţiu, dar care a împlinit vîrsta de 17 ani. În acest caz, măsura de ocrotire judiciară se va considera instituită doar din data la care persoana devine majoră.*

Din sensul normelor legale citate mai sus derivă că, măsurile de ocrotire judiciară pot fi instituite doar în privința unei persoane cu capacitate deplină de exercițiu, care a atins majoratul sau care a dobîndit capacitate deplină de exerciţiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa.

Astfel, se reține că, în speță, cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciară au fost depusă cu respectarea condițiilor sus enunțate, așa cum, prin raportul de expertiză extrajudiciară nr. 202535A0275 din 18 martie 2025 emis de către Centrul de Medicină Legală de pe lîngă Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, rezultă că este puţin probabil că starea cet. Gajiu Evghenia se va îmbunătăți, maladie psihică cronică de care suferă sus-num este o boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri este mai mult ca rezervat.

Articolul 102 Cod civil stabilește că, *În privinţa persoanei care, fără a fi lipsită complet de discernămînt, are nevoie, în temeiul dispoziţiilor art.65 alin.(1), să fie asistată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei.*

Curatela se instituie doar dacă prin ocrotirea provizorie nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei.

În privința persoanei care, în temeiul dispozițiilor art. 65 alin.(1), trebuie să fie reprezentată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei.

Tutela se instituie doar dacă nici prin ocrotirea provizorie şi nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei.

Iar conform art. 103 Cod civil, *Instanţa de judecată stabileşte termenul pentru care se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei sau tutelei, care poate fi de maximum 5 ani. Prin derogare de la alin. (1), în cazul instituirii tutelei, instanţa de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, avînd în vedere stadiul dezvoltării ştiinţei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, poate stabili, prin hotărîre motivată, un termen de pînă la 10 ani*.

Cum urmează din înscrisurile cauzei, Gajiu Evghenia suferă de maladie psihică cronică ”F 02.8 F40 Demență în epilepsie” acest proces fiind ireversibil și imposibil de a fi supus psihocorecției. Gajiu Evghenia, ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este aptă de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform

stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar asistare sau reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, ea având discernământul psihic abolit în totalitate, situație ce denotă că, în speță, urmează a fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui Gajiu Evghenia.

Totodată, având în vedere raportul de expertiză extrajudiciară, prin care s-a stabilit că, este puțin probabil că starea persoanei expertizate se va îmbunătăți, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri este mai mult ca rezervat, instanța de judecată va institui măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei pe un termen de 10 ani.

Referitor la solicitarea petiționarei pentru a fi desemnată în calitate de tutore, se reține că, Gajiu Evghenia născută la *****, este fiica cet. Gajiu Elena, fapt confirmat prin certificatul nr. 35 din 22 ianuarie 2025, eliberat de Consiliul sătesc *****, raionul Cantemir, prin care se confirmă că Gajiu Evghenia, se află la îngrijirea mamei.

Astfel, conform dispozițiilor art. 106 alin. (1) Cod civil, *Sarcina curatelei şi tutelei poate fi îndeplinită doar de persoana care nu se află în una din incompatibilităţile prevăzute la art.55 alin.(4). Iar potrivit art. 55 alin. (4) Cod civil, Nu poate fi tutore sau curator: a) minorul; b) persoana supusă unei măsuri de ocrotire judiciare; c) cel decăzut din drepturile părinteşti; d) cel declarat incapabil de a fi tutore sau curator din cauza stării de sănătate; e) cel căruia, din cauza exercitării necorespunzătoare a obligaţiilor de adoptator, i s-a anulat adopţia; f) cel căruia i s-a restrîns exerciţiul unor drepturi politice sau civile, fie în temeiul legii, fie prin hotărîre judecătorească, precum şi cel cu rele purtări; g) cel ale cărui interese vin în conflict cu interesele minorului pus sub tutelă sau curatelă; h) cel înlăturat prin act autentic sau prin testament de către părintele care exercita singur, în momentul morţii, ocrotirea părintească; i) cel căruia i s-a revocat calitatea de tutore, curator sau ocrotitor provizoriu din culpa sa; j) cel care se află în relaţii de muncă cu instituţia în care este internată persoana asupra căreia se instituie tutela sau curatela.*

În temeiul art. 107 alin.(1) Cod civil Curatorul şi tutorele sînt desemnaţi de către instanţa de judecată. În cazul în care a fost instituit consiliul de familie, tutorele este desemnat de către acesta conform art.114 alin.(7).

Analizând circumstanțele de fapt ale speței în coraport cu norma legală citată mai sus, instanța de judecată constată că Gajiu Elena întrunește condițiile stabilite de lege pentru a fi desemnată în această calitate.

Conform art. 308^{11} alin.(2) Cod civil *La instituirea măsurii de ocrotire judiciare, instanţa de judecată, obligatoriu, se pronunţă cu privire la privarea dreptului la vot stabilit de Codul electoral. Persoana este privată de dreptul la vot dacă nu întruneşte unul sau mai multe din următoarele criterii:a) persoana înţelege informaţiile relevante pentru decizia pe care trebuie să o ia; b) persoana apreciază implicaţiile acestor informaţii pentru propria ei situaţie; c) persoana are capacitatea de a compara opţiunile disponibile; d) persoana poate alege opţiunea dorită.*

Iar, potrivit alin.(3) *Hotărîrea definitivă a instanţei de judecată prin care persoana este privată de dreptul la vot, precum şi hotărîrea definitivă de ridicare a interdicţiei de a vota se aduc la cunoştinţa Comisiei Electorale Centrale.*

Sintetizând cele expuse mai sus și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art. 118 Codul de procedură civilă, instanța reiterează că cererea depusă de petiționarul Gajiu Elena, este întemeiată și urmează a fi admisă.

În conformitate cu art. 308^{11}, 238 - 241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ș T E:

Se admite cererea depusă de Gajiu Elena, persoană interesată ATAS Sud, STAS Cantemir, cu privire instituirea măsurii de ocrotire judiciară - curatela.

Se instituie măsura de ocrotire sub formă de tutelă pe un termen de 10 (zece) ani în privința cet. Gajiu Evghenia, născută la *****, IDNP: *****.

Se desemnează în calitate de tutore al cet. Gajiu Evghenia, născută la *****, IDNP: *****, mama acesteia - Gajiu Elena, născută la *****, IDNP: 0990309436027, domiciliată în raionul Cantemir, satul *****.

Gajiu Evghenia, născută la *****, IDNP: *****, domiciliată în raionul Cantemir, satul *****, se privează de dreptul la vot prevăzut de Codul electoral.

Conform art.308^{11} alin.(3) Cod de procedură civilă, hotărârea definitivă a instanţei de judecată prin care persoana este privată de dreptul la vot se expediază pentru cunoştinţă Comisiei Electorale Centrale.

Participanții la proces au dreptul de a cere întocmirea hotărârii integrale în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii. Termenul de 30 de zile este un termen de decădere.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Sud, sediul central Cahul, în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Cahul (sediul Cantemir).

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Mihail OSADCII